

ի նկատի ունենալով որ ձեռնադրուողներից շատերը պարտազանց են գտնեում հովուել այն ժողովուրդը, որոյ վերայ ձեռնադրուած են, հրամայեց՝ նախ յիշեալ տիրացուին իւր ընտանեօք փոխազբել ։ Ավելթից ֆլովան դիւղը ի հաստատ բնակութիւն և ապա առաջարկել ի ձեռնադրել քահանայ:

—

3 հոկտեմբ. Այնօդը ի նկատի ունենալով Երևանայ Հայոց կոնսիստորիայի յայտարարութիւնը 15 սեպտ. թ. 2448 թոյլարեց մերանորոգել Լվիջիար զիւղի եկեղեցին, ծախսելով եկեղեցական գրամից 400 բուրբ, իսկ պահասորդը հոգալ ժողովրդոց արօք:

—

11 նոյեմբ. Այնօդը Ազգիս Վեհափառ Հայրապետի կոնդակի հիման վերայ 19 հոկտ. թ. 1810, կարգեց վանահայր Երևանի Ա. Կարապետ վանքի, Մայր Ամուսի միարան Արք. Եղիշէ վարդապետ Ամատունին, իսկ նախկին վանահայր Ատեփաննոս վարդապետ Խակոնդաբեանցին ըստ հաճութեան Նորին Ոծութեան, ուղարկեց միարան Ա. Գեղարդայ վանք:

ՔԱՂՈՒԱԾՔ.

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԸ ԿՈԼԵԺԱԿԻ ԽՈՐՃՐԴԱԿԱՆ
ԳԵՂՐԳ. ԱՆՔԻՔԵԵԸՆ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆՑԻ
ՆՈՏԱՐՈՒ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԿՏԱԿԻՑ:

Գ. Կէպ. — 21,000 բուրբինս որ ես պահպանութեան և իւր տոկոսներով աւելանաւ համար 10 տարի ժամանակով դրել եմ Ռուսովի (Գոնի վրայ) արքունի բանկի գրասենեակի վերոյիշեալ՝ 1886 թուի սեպտեմբերի 3-ից № 106, 667-ով, 1887 թուի մարտի 4-ից № 106, 667-ով և նոյն թուականի մարտի 3-ից № 106, 676-ով, նոյնպէս և սոյն կտակի Գ. Կէտում նշանակուած է երեք հազար՝ բուրլով Եկեղեցական Հոգարարձութիւնը տոկոսարեր թղթեր ձեռք բերելով պէտք է յանձնէ կօմիածնի Հայոց Հոգեոր ձեմարանին՝ պահպանութեան և տոկոսներն ստանալու համար::

1887 թուի մարտի 4-ից № 106, 677 ով (մնացեալ 6000 բուրլուն), և 3000 բուրլի թղթադրամը կտակում եմ կօմիածնի Հոգեոր ձեմարանին այն պայմանով, որ այդ ձեմարանում իմ անունով երեք որգեզիր պահուի....

Գ. Կէպ. — 5000 բուրլին, որ և պահպանութեան և տոկոսներով աւելանելու համար 10 տարի ժամանակով գրեմ եմ Ռուսութի (Գոնի վրայ) արքունի բանկի գրասերնեակը, որի համար ունիմ մի տասն 1887 թուի մարտի 3-ից № 106, 676-ով, կտակում եմ նոյնպէս կօմիածնի Հոգեոր ձեմարանին այն պայմանով, որ նրա տոկոսով հայերէն գասագրքեր տպուին և կօմիածնի Հայոց Հոգեոր ձեմարանի կարգադրութեամբ բաժանուին Հայագաւան Հայոց ամենաաղքատ երեսաներին գրքերի վրայ հետևեալ մակագրով՝ տպագրուած է թժ. Գէորգ Աւետիքեան Տիգրանեանի հաշուով ամենաաղքատ հայ մանուկներին ձցիապէս բաժանելու համար:: Այդ գումարը յատկացնում եմ Հայերէն լիզուով գրքեր հրատարակելու համար:: Հայոց Հոգեոր ձեմարանը կտակի սց կէտի հաշիւը տարէց տարի պէտք է հրատարակէ Հայոց լրագրոււմ::

Ե. Կէպ. — Ռուսութի (Գոնի վրայ) արքունի բանկի գրասենեակի վերոյիշեալ՝ 1886 թուի սեպտեմբերի 3-ից № 106, 667-ով, 1887 թուի մարտի 4-ից № 106, 667-ով և նոյն թուականի մարտի 3-ից № 106, 676-ով, նոյնպէս և սոյն կտակի Գ. Կէտում նշանակուած է երեք հազար՝ բուրլով Եկեղեցական Հոգարարձութիւնը տոկոսարեր թղթեր ձեռք բերելով պէտք է յանձնէ կօմիածնի Հայոց Հոգեոր ձեմարանին՝ պահպանութեան և տոկոսներն ստանալու համար::

Զ. Կէպ. — Եթէ Նախիջեան քաղաքի (Գոնի վրայ) Աղքատաց խնամատար Հոգարձութիւնը կտակեոր և շահարեր կը համարէիմ անուան թոշակառների համար, իմ Ռուսութի (Գոնի վրայ) արքունի բանկի գրասենեակը զրած 26,000 բուրլով, հետևեալ

տոմսերով՝ 1886 թ. սեպտեմբեր 3-ից և № 106, 668՝ 1887 թ. մարտի 3-ից և 4-ից №№ 106, 676, և 106, 677, տասը տարուան պայմանաժամկետ անցնելուց յետոյ ինչպէս որ յիշուած է այդ տոմսերում իրաւունք ունի ձեռք բերելու այլ տոկոսաբեր թղթեր, որ առաջնութեած են կառավարութեան կողմից (եթէ հարկաւոր է, նոյն իսկ անուանական իմ անունով), և միշտ տոկոս են բերում որոնցով կարսղ լինին անընդհատ ոչ պակառքան երեք թօշակաւոր ուսանել կամքածնի Հայոց Հոգեւոր ձեմարանում ամենաչքաւոր Հայերի զաւակներից և գրքեր տպագրուել Հայերէն լեզուով, համաձայն սոյն կտակի Գ. և Դ. կէտերին»:

Է. Աէտ. — «Արեւելեան երրորդ փոխառութեան երկու գրամատումն (օրվիգացիա), իւրաքանչյուրը հազար բուրլիանոց, կտակում եմ որպէս պարգև այն անձին, որ կը կաղմէ և կը տպագրէ Հայերէն լեզուով Հայկական բառերի արմատների մի բառգիրք»:

Ը. Աէտ. — «Արեւելեան երրորդ փոխառութեան հազար բուրլիանոց սոյն կտակի եօթներորդ կէտում նշանակուած երկու տոմսերի և արեւելեան երնրդ փոխառութեան հազար բուրլիանոց ութներորդ կէտում նրշանակուած երկու տոմսերի տոկոսները մինչի բառգրքերի տպագրութիւնը պիտի յաւելացուին այն գումարի տոկոսներին, որ կտակիս չորրորդ կէտի համաձայն նշանակել եմ Հայերէն լեզուով գասագրքեր տպագրելու համար»: Արեւելեան երրորդ փոխառութեան հազար բուրլիանոց չորս գրամատումները, որ նշանակուած են բառգրքեր կտղմելու համար, իմ մահից յետոյ պիտի յանձնուին կամքածնի Հայոց Հոգեւոր ձեմարանին ըստ պատկանելոյն գործադրելու համար Այդ

պարգևները տալը սրոշելն յանձնում եմ լի միաձնի Հայոց Հոգեւոր ձեմարանին այն պայմանութեանու որ նա պարգևելի համար առաջարկած երկասիրաթեանց մասին հարցնէ Ա. Պետերը, բուրգի կայսերական համարաբանի և Մոսկուայի Կազարեան ձեմարանի արեւելեան լիդուաց Վիցէռնի հայկաքանութեան պրօֆեսոր Ների, այլ և այդ բանի համար անհրաժեշտ հմտութիւն ունեցող այլ անձանց կարծիք ները, իսկ մրցանակ տալը վճռելուց յետոյ տպագրէ իւր արձանագրութիւնն այդ մասին բոլոր ստացուած կարծիքների հետ միասին»: Բժ. Գ. Տիգրանեանի սոյն կտակը հաստատուած է 1894 թ. փետրուարի 17-ին Տագանրոգի նահանգական գատարանում և կտակակատար նշանակուած է Նոր Նախիջևանի Աղքատաց Խնամատար Հոգաբարձութիւնը:

ԹԱՌՈՒՅՈՒՄՆԵՐ

ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ ԴԻԼԱՆԻՑ:

1. Եկեղեցական — ծխական գպրոցների ուսուցիչներից ոմանք խնդրում են յետ գարձնել իւրեանց ուսման և այլ վկայագրերը.

Այս առթիւ Դիւանս ծանուցանումէ, որ առ հասարակ բոլոր ուսուցչաց վկայագրերը շուտով կուղարկուին Արքազան Առաջնորդներին իւրեանց տէրերին յանձնելու համար:

2. Դիւանս ծանուցանումէ, որ Եկեղեցական — ծխական ուսումնարանների վերաբերեալ ամենայն գրութիւն և առաջարկաթիւն պէտք է մատուցուին յանուն Նորին Վեհափառութեան, միմի այն Արքազան Առաջնորդների միջոցաւ:

Ուսուցչաց ընդհանուր ցուցակի մէջ մուծուած են չետևալ անձինք.

1. Արքահամ Աղքատեան . . . . . Ե. կարգ
2. Խոաջան Տէր Յովհաննիսեան . . Դ. . .
3. Թագուհի Արքարատեան . . . . . Ճ. . .
4. Նատալիա Նազարեան . . . . . Ժ.Ա. . .

